

Hals  
Arkiv

## Huse og gårde i Holtet

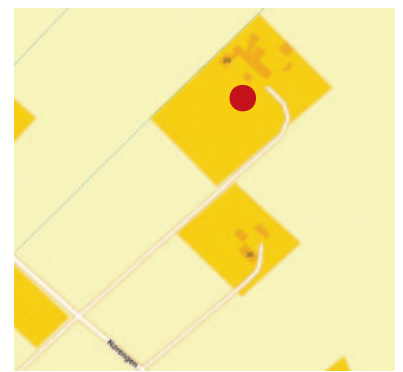
Teksten er baseret på indsamlinger foretaget af Tove Michelsen, Orla Poulsen og Klem Thomsen.

Tekst af Klem Thomsen

Redigering og billedvalg af Asbjørn Thomsen

## Nøringen 38, Toftegaardsminde

Gåser By, Øster Hassing, matrikel nummer 12d.



Toftegaardsminde på Nøringen 38 er fotograferet i 1948-1952.

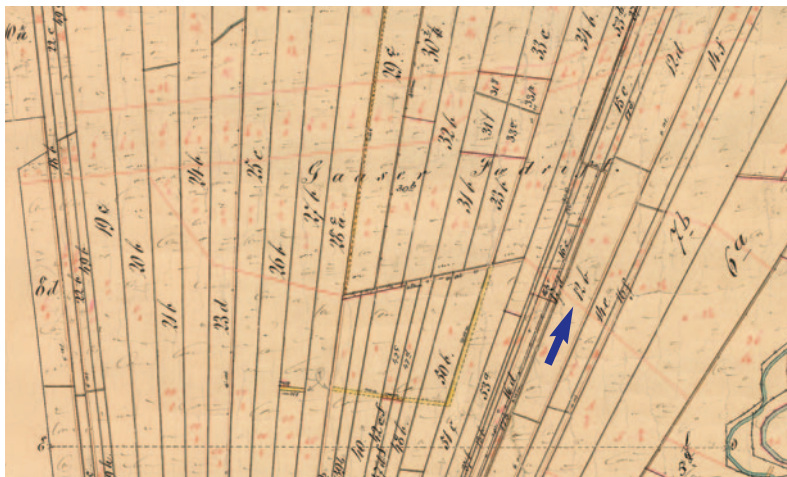
Aalborg Luftfoto, Det kgl. Bibliotek, Hals Arkiv, B22894.

Ejendommen Store Toftegaard i Gåser, som i dag hedder Vester Toftegaard og er beliggende på nutidens Sønderskovvej 233, får ved udskiftningen <sup>1)</sup> af Gåser By i 1797 foruden jorderne i Gåser også tildelt et stykke af overdrevet <sup>2)</sup> i Gåser Kær, nord for nutidens Holtet by.

Ved årsskiftet 1877/1878 overtager Ane Marie Poulsdatter ejendommen Store Toftegaard i Gåser. Kort efter overtagelsen udskiller hun jorden i Holtet, således at ejendommens jorder i Gåser får matr. nr. 12a og jorderne i Holtet matr. nr. 12b. Måske er parcellen i Holtet for stor til at

være salgsbar, eller måske er der bare flere penge i at udstykke i mindre parceller, men faktum er, at hun fra dette matrikelnummer udstykke tre nye parceller, herunder matr. nr.

Udsnittet af Gaaser Fædrift på matrikelkortet for Gaaser By fra 1892 er matrikel 12b, der er markeret med blå pil.



**1) Udskiftningen** betegner omfordelingen af landbrugsjorden under Landboreformerne fra 1700 til 1850. Landbrugsejendomme flyttede mange steder fra landsbyerne ud på de nye marker. Udskiftningen hang nøje sammen med ændringen fra fællesdrift til bøndernes ansvar for dyrkningen af deres egen jord. Mange steder skete udskiftningen ved en blokudskiftning, hvor hver gård fik et så firkantet areal som muligt. I Gåser fandt udskiftningen sted i år 1797.

**2) Overdrevet** var før udskiftningen uopdyrket engareal, som typisk blev brugt til græsning for kvæg m.m. Det var oprindeligt ejet af landsbyen i fællesskab og var som regel beliggende i udkanten af landsbyen.



Nøringen 38, fotograferet i 1965.

Foto:  
Sylvest Jensen,  
Det kgl. Bibliotek,  
Hals Arkiv, B22892.

12d med et hartkorn<sup>3)</sup> på 2 skæpper og ½ album. Herved bliver stedet på Nøringen 38 en selvstændighed enhed.

### 1883

Ved skøde af 3. juni 1883, tinglæst<sup>4)</sup> 15. juni, sælger "Ane Marie Poulsdatter af Tofttegaard i Gaaser" den udstykkede parcel matr. nr. 12d til "Husmand Lars Peter Jensen af Holtet". Køberen "skal respectere den Ejeren af den nordenfor liggende Parcel Matr. No 12e tilhørende Ret til Færdsel ad en 7 Alen bred Vei langs østre Side af Parcellen i hele dens Længde, hvorimod Kjøbereren har Ret til Færdsel ad den udlagte Vei langs østre Side af de sønden for liggende Parceller Matr. No 12b og 12c". Prisen for parcellen er 2.200 kr.

Ifølge de offentlige registre er stuehuset på matr. nr. 12d, Nøringen 38, bygget i 1877. Disse oplysninger er tit usikre for ældre huse, og det er formentlig også tilfældet her. I al fald er der intet hus på parcellen i 1883, og ifølge den senere beretning er dette snarere bygget omkring 1894.

Lars Peter Jensen havde i 1858 købt parcellen med matr. nr. 23d. Umiddelbart vest for

denne parcel lå matr. nr. 24b, ejendommen Nordkær på nutidige adresse Nordkær 12.

Umiddelbart øst for denne parcel lå matr. nr. 25c, ejendommen Havrebæk på nutidige adresse Nordkær 10. Parcellen hører i dag i øvrigt under ejendommen Nordkær. Lars Peter Jensen havde også bebygget matr. nr. 23d. Her bor han således ved folketællingen i 1860 med sin første kone, Karoline Jensdatter, og parrets to døtre. Karoline Jensdatter, "Hmd: Lars Peder Jensens Hustru Holtet", dør 14. december 1868, "42¾ Aar" gammel. Den 4. juni 1869 vies i Vester Hassing kirke "Enkemand Lars Peter Jensen 42½ Aar, Husmd pa Holtet, Skifterettens Attest om Boets Slutning af 8/4 69 [og] Pige Karen Pedersen født i Gandrup 3/10 22 Husejer i Gandrup". Ved folketællingen i 1880 bor Lars Peter Jensen med sin anden hustru Karen Pedersdatter på matriklen 23d i Holtet og hans yngste datter af første ægteskab. Karen Pedersdatter, "Hmd. Lars Peter Jensens Hustru paa Holtet. Født i Lundborg i Vhassing 3 Oktober 1822", dør 27. marts 1889, 66 år gammel. Ved folketællingen i 1890 bor Lars Peter Jensen

med en husholderske på matriklen 23d i Holtet. Den 17. november 1891 vies i Øster Hassing kirke "Husejer Enkemand Lars Peter Jensen paa Holtet; født i Horsens 28 Septbr 1826. 65 Aar gl. [og] Enken Ane Kirstine Andersen af Holtet. Født i Nørholm 9 Januar 1867. 24 Aar gl."

Lars Peter Jensen, "Husmand paa Holtet", dør 7. februar 1894, 67 år gammel. Og den 19. juni 1894 vies i Vester Hassing kirke "Ungkarl Niels Peter Christensen. Født i Hellevad

**3) Hartkorn** var en enhed for værdien af landbrugsjord (en kombination af jordens areal og ydeevne). Dengang al betaling foregik med konkrete varer var det nødvendigt med et fælles værdimål. Man besluttede at sammenligne alle varer med værdien af det "hårde korn" eller *hartkorn*.

Hartkorn måltet i tønder (ikke at forveksle med tønder land). 1 tønde = 8 skæpper = 32 fjerdingkar = 96 album. Hartkorn blev brugt som skattegrundlag på landbrugsjord frem til 1903.

**4) Tinglæst.** I dag bliver et skøde skrevet hos en advokat, underskrevet og senere tinglyst. Tidligere blev skødet ført ind i tingbogen af tingskriveren i retten, hvorefter det blev læst op og underskrevet. Et dokument var før Tinglysningssloven af 1926 tinglæst, når det var oplæst i et offentligt retsmøde.



Luftfoto af  
Toftegaards-  
minde på  
Nøringen 38,  
Holtet, fra 1967.

Foto:  
Aalborg Luftfoto,  
Det kgl. Bibliotek,  
Hals Arkiv, B22893.

Sogn 12 August 1860 ... Opholder sig paa Holtet [og] Enken Ane Kirstine Andersen. Født i Nørholm 9 Januar 1867 ... Husejerinde paa Holtet", enke efter Lars Peter Jensen.

#### 1894

Den 13. juli 1894 tinglæses adkomsten <sup>5)</sup> til afdøde Lars Peter Jensens tilhørende ejendomme - matr. nr. 12d og matr. nr. 23d som nævnes ovenfor, og matr. nr. 25d som han også må have erhvervet på et tidspunkt - til hans enke Ane Kirstine Andersen efter fremvisning af skifteretsattest. I adkomsten henvises til ejendommens bygninger, men formentlig er der tale om bygningerne på matr. nr. 23d. Samme dato tinglæses adkomsten <sup>6)</sup> til samme ejendom til hendes nye ægtemand, Niels Peter Christensen.

Forinden sit andet ægteskab, den 10. marts 1894, havde enken Ane Kirstine Andersen underskrevet en købekontrakt omkring salg af matrikelnumrene 23d og 25d, inklusive huset på matr. nr. 23d, til Niels Hansen (Nordkær 12). Overtagelsen er den 15. marts, men enken må blive boende i huset indtil 1. maj. Købesummen er 4.200 kr. Det bliver nu ægte-

manden, Niels Peter Kristensen, der som adkomsthaver til stedet underskriver skødet den 25. juni, og dette tinglæses den 29. juni samme år. Formalia er dog ikke helt på plads på dette tidspunkt, men det bliver de kort efter, jævnfør ovenstående afsnit.

Formentlig er ægteparret straks gået i gang med at bygge på den tilbageværende matrikel, matr. nr. 12d. Den 22. december 1894 underskriver Niels Peter Kristensen nemlig en panteobligation, ved hvilken han låner 1.500 kr. i "Vester-Østerhassing Sparekasse". I denne står bl.a.: "Til Sikkerhed for Kapital Rente, Rentes Rente og Omkostninger skadesløst pantsætter jeg herved med første Prioritet den mig tilhørende Ejendom i Gaaser By Østerhassing Sogn Matr No 12d ... I Pantet er indbefattet de paa Ejendommen værende og kommende Bygninger med mur- og nagelfaste Ting, Ejendommens Avl og Afgrøde, Besætning, Gjødning, Brændsel, alt mit Ud- og Indbo og i tilfælde af lldsvaade Bygningernes og Løsørets Assurancesum". Lånet må dog udvides, så der underskrives endnu en panteobligation til samme långiver, denne gang

på 500 kr. Disse lån må være brugt til at bygge for. I 1903 afløses de to sparekasselån i øvrigt af et kreditforeningslån på 3.000 kr.

Ved folketællingen i 1901 bor ægteparret Niels Peter Kristensen og Ane Kirstine Andersen i huset på matr. nr. 12d - Nøringen 38 - med døtrene Astrid (1895), Tora (1896) og Ragna (1900), samt to plejebørn og et "fattiglem". Alle tre døtre er født på Holtet.

**5) Adkomst** betyder "en rettighed til noget". Et dokument, som fastslår en adkomst, f.eks. et skøde, kaldes et adkomstdokument. Dette kan også være en skifteretsattest.

**6) Kvindens stilling som berettiget** eller forpligtet kan udledes af den lovgivning, som afspejler familiernes og slægternes forhold. De europæiske retssystemer har siden antikken fastholdt, at en hustru var underlagt mandens værgeomål i økonomiske og processuelle forhold. Enker var derimod ofte stillet meget lig mænd i formueretlig henseende. Dette gjaldt også i Danmark. Ugifte kvinder opnåede i 1857 ligestilling med mænd vedrørende økonomisk råderet, arv og adgang til næringsudøvelse, mens en gift kvinde først i 1925 opnåede fuld ligestilling med sin ægtemand. Derfor kan ægtemanden Niels Peter Kristensen ved fremvisning af vielsesattesten overtage adkomsten til ejendommen.



*Toftegaardsminde på Nøringen 38, Holtet, er fotograferet sommeren 2025.*

*Foto:  
Tove Michelsen,  
Hals Arkiv, B22890.*

#### 1904

Ved mageskifteskøde <sup>7)</sup> af 23. september 1904, tinglæst 30. september, overdrager Niels Peter Christensen sin ejendom ”med Bygninger” til Niels Christian Christensen. Der er tale om matr. nr. 12d med et hartkorn på 2 skæpper og ½ album, og ”Overdragelsen omfatter Ejendommens Avl og Afgrøde, Inventar og Avlsredskaber, saa nær som en Fjedervogn, endvidere Besætningen 2 Køer, 1 Kalv og 1 Faar”. Ejendommens bytteværdi ansættes til 4. 500 kr. Sælgeren overtager matrikler i Møgelmoose og Kinnerup ejerlav i Horsens sogn (Aalborg amt). Herefter kan køberen Niels Christian Christensen flytte ind i huset på Nøringen 38 med sin familie, som kan følges via de fem næstkommende folketællinger.

Ved folketællingen i 1906 bor ægteparret Abeline og Niels Christensen på Holtet med fem børn: Maren, Else, Nielsine, Elvine og Christian. Ved folketællingen i 1911 bor ægteparret på Holtet med fire børn: Anine, Nielsine, Elvine og Chri-

stian. Ved folketællingen i 1916 bor ægteparret på Holtet med tre børn: Nielsine, Elvine og Christian. Ved folketællingen i 1921 bor kun datteren Elvine hjemme hos forældrene. Ved denne folketælling bærer ejendommen navnet ”Toftegaardsminde”, i øvrigt den eneste gang der ses et ejendomsnavn i kilderne.

Ved folketællingen i 1925 bor ægteparret Abeline og Niels Christensen alene på stedet. Som født i henholdsvis 1861 og 1857 nærmer de sig på dette tidspunkt pensionsalderen.

#### 1930

Ved skøde tinglyst 13. juni 1930 sælger ejendommen til Aage Bech Knudsen. Han kommer ikke til at eje stedet ret længe, men når dog at flytte ind. Ved folketællingen den 5. november 1930 finder vi nemlig Aage Bæch Knudsen på Nøringen 38 i Holtet med hustruen Agnes og datteren Ellen. Desuden bor hos ægteparret en pensionær, som er ”Medhjælper”, og et barn (må være et plejebarn), der er ”Skolepige”.

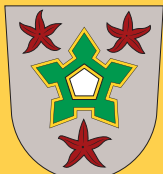
Ved skøde tinglyst 18. november 1930 sælger Aage Bech Knudsen ejendommen til ”Fru Kristine Jensen, f. Lorenzen (gift med Anders Chr. Jensen)”. Heller ikke Kristine Jensen beholder stedet længe.

#### 1931

Ved skøde tinglyst 16. november 1931 sælger Kristine Jensen ejendommen til Søren Kristensen. Endelig et længerevarende ejerforhold.

Ved folketællingen i 1940 finder vi på Nøringen 38 i Holtet husmanden Søren Chr. Christensen med hustruen Alma Otilie Christensen. Han angives at være født i 1901 i Melholt, hun at være født 1903 i Asaa, og parret angives at være gift den 19. april 1934. Der ses ingen børn i ægteskabet.

**7) Mageskifte** er at bytte fast ejendom eller dele heraf. Der vil ofte være tale om, at den ene part betaler et beløb til den anden part for en værdiforskel mellem de to ejendomme.



Toftegaardsminde  
fotograferet  
sommeren 2025.

Foto:  
Tove Michelsen,  
Hals Arkiv, B22889.

### 19xx

På grund af hul i de tilgængelige digitaliserede ejendomsoplysninger kendes næstkommende ejerskifte/ejerskifter ikke, hverken hvad angår årstal eller til hvem. Først i 1990 er vi igen på hel sikker grund.

### o. 1973

I forbindelse med en byggesag i november 1973 ses Børge Fisker Madsen som ejer. Han har på dette tidspunkt adresse på Borgergade i Gandrup. Der ansøges tilsyneladende om "opførelse af et nyt stuehus", men i ibrugtagningstilladelsen fra december samme år står, at det drejer sig om en "tilbygning til eksist. stuehus 82 kvm + udnyttet tagetage 55 kvm".

Ved en byggesag i november 1978 ses Børge Madsen som ejer, nu med adresse på Nørengen 38. På et oplysningsskema for landbrug i 1985 står Børge Fisker Madsen også som ejer. Her angives ejendommen at være på 14 hektar, og al jorden at være bortforpagtet. Der er på dette tidspunkt ingen husdyrhold på ejendommen.

### 1990

Den 18. januar 1990 overtager Bent Larsen ejendommen på Nørengen 38. Denne ser på dette tidspunkt ud til at bestå af matrikelnumrene 12d, 12e og 22g, hvad den tilsyneladende har gjort siden 1948.

### 1997

Ved skøde tinglyst 11. april 1997 overtager Christian Julius August stedet.

### 2021

Den 1. juli 2021 overtager Steven Krogh-Larsen og Jeanette Irene Krogh-Larsen i fællesskab ejendommen på Nørengen 38.

Stedet består i dag [nov. 2021] af matr. nr. 12d med et jordtilliggende på 45.748 m<sup>2</sup>, godt 8 tønder land.